

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazeta este de 2 ori: Mercuria si Duminea, F6ia, candu concedu ajutoriele. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu seu 3 galbini mon. sunatoria.

Brasiovu 25/13 Novembre 1866.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. correspondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de facare publicare.

MONARCHIA AUSTRIACA Transilvania.

Rescriptulu regiu

catra diet'a Ungariei, cetitu in siedinti'a casei de diosu din 19 Nov. 1866.

Iubiti credintiosi! Cu credintia neclatita in prevedinti'a Ddieasca si in alipirea cea credintiosa a pop6reloru N6stre 6rasi incepemu a continua firulu pertractariloru dietale, alu caroru punctu de esire lu demarcaramu in ouventulu Nostru de tronu, si c6a cea mai importanta si mai neschimbabila tienta a acelora primu Noi regularea constitutiunala a legaturii singuriteloru parti ale monarchiei, precum si restituirea catu mai curunda a formeii auton6me de dreptulu iubitului Nostru regatu Ungari'a.

Nefavorabil'a schimbare a resbelului, care nu se potea repar6 prin stralucitele invingeri ale armatei N6stre de sudu si ale flotei, Ne insiela sperantiele, care Noi insine, facia cu preponderant'a taria a poteriloru aliatae in contra N6stra, le puneamu in dreptatea causei si in promptitudinea curagiului armatei N6stre.

Cu privire la asprele decideri ale sortii, care numai prin estrem'a incordare a promptitudinei la sacrificia si a poteriloru spirituale si materiale ale pop6reloru N6stre potea lu6 a facia mai favoritoria, nu amu intardiatu neci pre longa conditiuni grele a le d6 era binecuvantarile pacii, a carei asecurare am tinent'o totud6 una intre cele mai profundu simtite grige ale animei N6stre celei parintesoi si ale celoru mai inalte oblegemente ale N6stre de regentu.

Fatalele evenimente ale trecutului, precum si privintiele la schimbarile, ce au intratu in relatiuni internationale pretindu acum in mesura mai mare si in adeveru imperativa, c6a se intimitu dupa poteri regularea pluti6reloru cause interne ale monarchiei N6stre, pre basea desemnata pentru multiamirea cea in sinceritate dorita a drepturiloru constitutiunale si a preteusiuniloru pop6reloru N6stre.

Inca in rescriptulu Nostru regiu din 24 Iuniu c. n. am apretiuitu activitatea cea prompta, cu care statorile adunate in dieta si deputatii iubitului Nostru regatu Ungari'a s'au alaturatu la Lisuintiele N6stre si au inceputu din partesi a contribui la deslegarea comunei probleme.

Cu atatu mai mare Ne f6 parerea de reu, ca am fostu siliti a aman6 diet'a Ungariei tooma in timpul. candu in urm'a pomenitei activitati se medioloci in consultarile pregatitorie ale comitetului pentru causele comune unu proiectu, despre a carui punctu de plecare si tienta nu Ne indoimu inca si acum a Ne respic6 recunoscinti'a — cu t6te, ca acelasi pana acum inca n'a trecut prin stadiale legale ale discutiuniloru publice si ale pertractarii dietale, — pentruca Ne aflamu chiamati, c6a intru nisuinti'a aplanarii opuseloru pretensiuni se Ne int6rcemu vi'a atentiune la t6te acele momente, a caroru desnodare e in stare a asterne cu iutiela calea la o deslegare fundata pe dreptu si ecuitate a principalei probleme.

Cu multiamire vedemu respicata in proiectulu acest'a vi'a consciintia despre conlegatiuni'a tieriloru N6stre si c6a principiu conducatori neaparat'a privintia cuprinsa: cumca sustarea monarchiei se asecur6sa in interesele sale cele mai importante.

C6a resposu la 6bl'a franchetia si la increderea, care le exprimara staturile si reprezentantii in adresele loru cele pr6 umilite indreptate catra Noi, vremu c6a se fia de timpuriu asecurati despre acea, cumca modalitatile, cari se propunu in proiectulu pomenitulu subcomitetu, in ceea ce privesce la consultarea si pertractarea causeloru comune, Noi o recun6scemu de

unu punctu potrivit de initiare (Anknüpfungspunkt) pentru resulta: ea aplanarii constitutiunale.

Spre a asecur6 si mai multu intetitulu si multiamitoriulu resultatu alu acestoru consultari, tinentu, ca e cu scopu a aret6 acelea puncte de vedere principale, in privintia caror'a spre mediolocirea unei demarcari a causeloru comune se vede a fi neapertu, c6a staturile adunate in dieta si reprezentantii se si int6rca o deosebita atentiune la aceste.

Ceea ce trebunim se aperamu neamanatu este unitatea armatei, care pre longa unitatea conducerii si a interneii potrivite organizatiuni a aceleiasi pretinde fara indoiela inoasi o conglasuire a principialoru intru determinatiunile tempului de servitiu si ale intragirii armatei.

Intooma neapertu potesce desvoltarea presenta a com6rciuluiu internationalu, precum si conditiunile de vietia ale industriei, c6a trebile de vama si se intielege, ca si asiendiarea contributiunii indirecte, ce eseroesa o influentia esentiala asupra productiunii industriale, precum si trebile monopolului statului, se se reguleze pre o basa omogena invoita.

In fine detoriele de statu si interiorulu creditulu de statu incopiatu cu acelea, pretindu o pertractare unifica a acelor'a, d6ca e, c6a interesele com6rciuluiu monetariu, care in t6te tierile imperiuluiu taia intooma de afundu in vietia, se fia apertu de fluctuarile cele plene de fatalitati.

Dorimu, c6a prin resultatulu pertractariloru dietale, ce se continua pe basea ac6st'a, se devenim catu mai curundu in stare, a pot6 privi principialuminte redicate difficultatile in privintia aceloru garantii ale legamintei intreguluiu statu, pe care c6a pe o effluentia nemediolocita a sanctiunii pragmatice trebue se le aperamu de verce periclitare, si asia si din parte-Ne a contribui la implinirea dorintieloru, ce se pusera in fruntea adreseloru pr6 umilite ale staturiloru si reprezentantiloru dietaluminte adunati si prin denumirea unui ministeriu respundietoriu, precum si prin restabilirea autonomiei municipale se fimu drepti pretensiuniloru constitutiunale ale pop6reloru iubitului Nostru regatu Ungari'a.

F6induca suntemu resoluti a aduce la val6re sistemulu regimuluiu constitutiunalu, nu numai in Ungari'a, ci preste totu, Ne rezervamu, c6a aplicarea detaiata si realizarea principialoru invoite in privintia causeloru comune, precum si modificarea acelu determinatiuni ale articuliloru de lege din 1848, in privintia caror'a v'amu descoperitu indoielile N6stre in rescriptulu Nostru regescu din 3 Martiu a. c., se le realizamu pre calea ministriloru respundietori decumindi de Noi si in cointielegerea cu staturile si reprezentantii dietaluminte adunati.

Speramu, ca staturile dietaluminte adunate si reprezentantii iubitului Nostru regatu Ungari'a voru primi franc'a espunere a acestoru tendintio parentesci ale N6stre cu simtiu nepreocupatu si punctele de privire accentuate prin Noi le voru face de obiectu alu patrundiet6reloru si totuodata si vocei monitorie a timpuluiu corespundiet6reloru pertractari, si prin ac6st'a voru inteti din partesi implinirea dorintiei N6stre celei mai intime: asecur6ta intrare in vietia a organismuluiu constitutiunalu alu intreguluiu Nostru imperiu. Tier'a sta acuma la pragulu implinirii dorintieloru sale. Simtiementele, care Ne determinara a pune in man'a ei resolutiunea facunda cu dr6pta cunoscintiia de interesele sale despre propriulu viitoriu alu acesteia, nu s'au stramatatu.

Credemu cu incredintiare, ca colucarii binecuventate a bunei vointie din ambele parti le va succede a d6 viitoruluu acestuia o basa, care e d6stoinica a aduce in armonia demnele traditiuni ale trecutulu cu pretensiunile

presintelui, si prin ac6st'a a asecur6 cu statornicia reinnoit'a in florire a acestuia.

Academ'ia romana de drepturi

si latirea sciintieloru agronomice.

Subscrieri si Declaratiuni.

Redactiunea se afla provocata din mai multe parti a primi ofertele, faote din pietatea catra binele si inaltirea natiunii din pulberea dispretiului, pe care vreu ale consacra pentru redicarea unei academii de drepturi si pentru latirea sciintieloru agronomice intre romani.

Redactiunea in consciintia s'a lu pot6 denega asemeni servitiu pretense si cerute de binele natiunii; ea e resoluta a face totu cei va sta prin potintia pentru prosperarea inceputului faotu de catra marinosii nostri Mecenati din „Muntii apusani“ si de pe alte locuri si apomite, ca va da subscrierile si declaratiunile respective publicatii, primindule suptu respundere consciintiosa, inse numai pana atunci, pana candu inmultienduse subscrierile voru face subscriitorii cu Fratii Munteni pasi ouviintiosi seu la „Asociatiune“ seu pentru formarea unei alte „Reuniune filantropice“ cu singurul scopu pentru a provede natiunea cea orfana in respectulu acesta cu asu pomenitele institute, careia indata ei va respunde pe calea publica si privata t6te ofertele sosite la Redactiune si inca dimpreuna cu capitalele fonduriloru incepute de ea spre scopulu analogu.

Ac6sta Declaratiune voiu se aiba val6re legala, asia dupa cum suna ea aici in Gazeta, inaintea orcaruiu oficiu judecatorescu. Brasiev in diu'a lui Ioane Gura de auru seu 13/25 Nov. seu Brumariu 1866.

Iacobu Muresianu m. p.
Redactoru „G. Tr.“ etc.

„Declaratiune:

Prin ac6sta declar6sa suptscrisulu din ibire si din dragoste catra natiunea s'a, ca va oferi una sut'a de florini v. a. spre scopulu infientarii unei „Academii de drepturi“ si de sciintiele agronomice in Transilvania cu carapteru curatu nationalu romanescu, inceptu a plati dela 1/13 Ianuariu 1867 in rate trilunale decursive asia, c6a pana la capetulu anuluiu numitu se plat6sca intr6ga sum'a de 100 fl. v. a. la Redactiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Vatra Dornei in Bucovina in 1/13 Novembre 1866.

Alexandru Plesca m. p.
administ. paroch. localu.

La sum'a publicata in Nr. Gazetei 83 a. c. adaugunduse acestu ofertu: fondulu face 6512 fl., seu natura 377 galbini si 4250 fl. —

Serbarea constitutiunala

din propri'a convictiune in consciintia de sene si „Cinci insi“.

Nu asiu lu6 buerosu condeitulu, c6a se respundu si la pamflete, esite din orbirea de patimi, d6ca tacerea in reluata cu aperarea on6rei n'ar fi devenitu pana in extremele moderatiunei si in ultim'a fase a suferintii. Voi fi inse mai laconicu decatu s'ar cad6 si decatu pretende aperarea on6rei atacate in publicu cu atata nematuritate si usuratate. Sunt trecuti 16 ani ai sclaviei Redactiunei „G. Tr.“ portate pe unu gutu, iubitoriu de libertate legala si de morale cu abnegarea propriea, care nu lesne se pleca la t6ta suflarea de ventu, ci tooma atunci se arboresce, candu sarcinelo pentru binele publicu si cu preferintia pentru binele natiunii sale romane ilu apasa mai tare. — Martoru mi este aici on. pu-

blicu, ca pro domo inoam, dar' n'am ocupatu neci macar una colóna din organulu acestu de publicitate alu Romaniloru, spre apărarea mea, cu tôte, ca am vedutu mai adesu repetirea unor umbre aruncate asuprâmi, fara cuventu, dar' nu si fara malitii tendentiöse. Neci acum n'asiu vorbi, ca cele scrise dela Turd'a de „Cinci insi“ nu merita neci o consideratiune seriösa, candu faptele cunoscute on publicu cititoriu plesnescu in facia acea corespundintia cu numirea de pamfletu: totusi me rogu de pucina patientia, ca multu a fostu pucinu a remasu. —

In Nr. 86 alu „Gazetei Tr.“ suptu rubric'a: „Revista diurnalistica si J. G.“ raspunsei la volburatele aieptari ale coresp. din Brasiovu cu datu 21 Oct., esite in „Albin'a“ Nr. 83. Inse indata dupa aceea in Nr. 84 esi unu altu pamfletu datatu din Turd'a, despre a carui cuprinsu vomitu asupra mea se scarbise si Redactiunea Albinei, care si escmise din elu ceva. — Totu acea corespundintia o publicã si „Concordia“ in Nr. 86, m'a si „T. R. Nr. 88, conduse pöte de oblegamintea catra binele natiunii or a colegialitatii, nu scin, destulu, oa motivele pre personali ar pre compromite soliditatea caracterelu cam la tôte foile nöstre din Austri'a dedata, ce n'asiu presupune bucurosu, dömnne feresce, pontruoa in fine adi mie, mane tie, din comanacire personala ne amu surupa pre aduncu onörea in „tesseram amicae Collegialitatis“, pe care o pastrau pana mai eri — la onorific'a insinuare a absentelui D. Red. Alecsandru Romanu — cu „Concordia“ dela 1863 incöce cam si in principia. Sed de hia claudite jam rivos pueri. —

Destulu, ca pre trasurile fundamentale ale coresp. din Brasiovu s'a fabricatu si acösta cor. a DD. „Cinci insi“, numai catu ceva mai detaliatu, obiectulu inse e unulu si acelasiu; de aceea cá se nu reocupamu loculu colóneloru indesiertu, Ddnii „Cinci insi“ sunt rogati a lua dreptu respunsu la pamfletulu Ddloru tôte cele desfasurate si pentru „J. G.“ si cu atata potu fi linisciti, in catu taia acösta serbare in interesulu binelui natiunii; ér' in ceea ce privescela maruntisii personali, se binevoiésca a ceti la notele pasageloru, care le numerisamu cu scopu de a incungiura repetirile cele odiöse din textulu corespundintii Ddloru, care dupa „Concordia“ suna precum urméza:

Bucuria de frica 1).

Turd'a 27 Oct. 1866.

Domnule Redactoru! Dta scii ca ranele coperite nu sunt si vindecate. Credu ca concordia dintre noi nu sta in nedirea si coperirea tuturor ticalosieloru si gresieloru nöstre, pentruca de amu urma regulatu unu asemenea principiu falsu, atunci ne-amu face noi nöste reulu celu mai mare²⁾. Din portarea ce a luat dlu Redactoru alu „Gazetei“ dela unu timpu incöce catra publicu si chiaru catra unii dintre cei mai mari benefacatori ai sei³⁾, trebuie se inchiamu si noi, ca dlui si-fac de capu cá si dn. Mangiuca⁴⁾. Mai de curendu dlui Redactoru, i-a casinat⁵⁾ cá se faca pe romani de frica a serbã dile, la care chiaru astadata nu au nici o pofta⁶⁾, éra aroganti'a dsale trece preste tôte marginile candu in Nr. 80 dice⁷⁾: „... prin vre-o schima (gestu), se face vinovatu de crim'a nefidelitatii catra lege si catra datatoriu de lege.“

Acest'a e tonulu in care pöte vorbi numai unu tiranu⁸⁾ fanaticu din scöla lui Tiberius séu in casu mai bunu, unu argatu alu absolutismulu rusescu ori neapolitanu, se vede ca dlui Redactoru, candu a scrisu aolea amerintiari despotice a uitatu, ca Gazet'a numai pórtã pajur'a in frunte, ca nu mai este oficiale a lui Bach, nici slusnic'a absolutismulu⁹⁾, de sub care o a smisut Baritiu cu mäie nevoie in an. 1860 si 61¹⁰⁾.

Pentru ce se fia silita natiunea romana a serbã diu'a din 26 Octobre? Pentru ca la 15 ani dupa ce s'a proclamatu ea pe sinesi in Blasiu de natiunea politica si adica dupa nenumerate incercari desierte s'a inarticulatü abié? Si ce folosesci romaniloru inarticularea, pana candu usulu limbii nationali in tebile publice ale tierii nu este ascuratu prin lege¹¹⁾?

Cu cine s'a sfatuitu dlu Redactoru mai nainte de a emite dela sinesi acum de trei ori o porunca atatu de aspra? Éra déca cumva are porunca de undeva, se o spune cá se scimu si noi, ca in. gubernu nu scie nimica de intrupinderea d'insulu; din contra ne-amu teme,

ca asemenea lucru, adica demonstratiune, i s'ar si luã fórté in nume de reu, din prioina, ca d'insulu este mai antaiu profesoru si directoru la unu gimnasiu nemtescu, apoi este redactoru¹²⁾.

Totu cu acösta ocaziune rogamu pe dlu Redactoru alu Gazetei, cá se mai raréscã din pré desele note, cu care incurca¹³⁾ ideele si stilulu altor'a si se nu mai tienã pe publicu de surdu si orbu, repetindu de atatea ori ideele publicate odata de catra altii totu in Gazet'a¹⁴⁾ nici se schimoséscã corespundintiele, in catu se nu le mai conöscã auctorii lorü, pre cum s'au intemplatü si cu cea din Turd'a in tréb'a cu protop. Crisianu, s. a.; publiculu nu recunöscé la nici unu redactoru dreptulu de a'si substitui parerile si ideele sale in loculu altor'a, déca nu'i place lucrulu altor'a se nu'lu priméscã, déca 'lu priméscé, se nu'lu schimoséscã¹⁵⁾, mai adauge, ca publiculu romanescu inoã i s'a uritu de atatea frãse retorice si de atatea latinesci¹⁶⁾ elu vre principia cu medua, vre idee practice, conducere sigura, éra nu teorii visate¹⁷⁾. Cine-va pöte fi profesoru pré bunu si totusi se nu picepa nimica din politica¹⁸⁾.

Serbatorea dlui redactoru va face fiascu in cele mai multe parti ale tierii si numai cei cu judecata scurta 'lu voru imitã pe d'insulu¹⁹⁾. Diet'a care a midilocitu acea lege din 26 Oct. nu afla cu oale de a'si descoperi vre o bucuria mare; cu atatu mai pucinu voru aflã romanii acuma²⁰⁾. —

Cinci insi²¹⁾.

La 1) Ve rogu se nu me siliti a ve documenta —, ca tocma contrariulu s'a intemplatü. Cu tóta opirea si opintirea de a impedecã serbarea, ea totu s'a serbatu, nu din bucuria, ci din convingere matura politica. E lucru de risu a si presupune, ca d. e. Eroii nostri Muntenii apuseni ar scii de frie'a unui artiulu in Gazet'a cea mai familiara intre ei. Alta Ddloru! Romanii s'au pusã si pe pitiörelé sale.

2) Dati tôte pe facia, cá reulu, ce amenintia binelui natiunii se se deochia inainte de ce i ar deveni periculosu. Aici suntemu de acordü.

3) Redactorele are benefacatori? Cine, cari, undesu? Nu sciu. Sei caute cu luminarea or cu lampasiulu lui Diogene si döra si atunci cu greu iar' afla cá benefacatori, — pöte suptu titulu de malefactori v'asi aflã pe Ddv. „Cinci insi“. Apoi cum se me mai portu, cá se ve aflü vöiea?! —

4) Cu ce? Am vendutu vreunü interesu natiunaliu pentru plapoma? or de frica cá unii? Am ambitionatu la ceva catu de pucinu, afara pentru a face bine natiunii? —

5—6) Nu casinatü, Domniloru cinci insi, ci am aflatu in profundele chaosulu politicu nu mai atata manunchiu de proptea, cu ajutoriulu careia se ne potemu cu inctulu inaltia. Scimu, ca la Maiestatea ingradita de barbati de statu totu din alte nationalitati nu pré petrunde adesu simburile adevérulu reale despre opiniunile nöstre in caus'a uniunii si a autonomiei tierii nöstre si totu amu dori se ni le scia, ceea ce credemu, ca dupa serbare acum nu se mai pöte tupila. Vremu 1863—4? Apoi fara contradicere nu poteti vorbi asia de usioru, si apoi „Cinci insi“! —

7—8) Imi ieau vöia a întreba pe on. publicu cititoriu: Cine e detetoriulu legi articl. I din 1863? Nu legislatiunea? Nu si natiunea romana, care luã parte la facerea legi ce ni o sanctionã suveranulu? — Va se dica Dv. „Cinci insi“ predicati or anarhia, or mórté dreptulu politicu natiunaliu, déca desfatuiti pe romani a si 'lu mai pretiui, candu singurulu e, ce ne pöte sustiené la o viatia?! Apoi de ce ne mai zolimu se ni 'lu respecte strainii, candu noi ilu nadusimu, se nu ne dè viatia?! — Tiranã? — e mai mare acela, care pretende dela unu redactoru, cá se nu si descopere opiniunile si convictiunile sale francu, cum ne torturã si absolutismulu; paremise, ca sunteti ömeni pré intortocati, ca-ee vorbiti ce singuri nu poteti crede.

9—10) Care diurnalü din Austri'a n'a fostu slusnic'a absolutismulu?! Si totusi „Gazet'a“ dovedescé, cetitio, ca suptu pajora beata inca aparã natiunea, cam licurica multe printre siere. — Apoi nu D. Baritiu, ci tocma absolutismulu fü acela care liberã Gazet'a de pajora, candu cu decretu provocã Redactiunea, cá se dè pajora diosu. D. Baritiu neci ca a vritu se scia de eliberarea „Gazetei“, a slusniciei de suptu absolutismu, ci Dsa a fostu mai multu, a fostu liberatorulu si regeneratorulu politicu alu nati-

unii, a fostu anteseimanulu nostru preluptatoriu cu luminele spiritulu si faptele neobosintii sale, aratandune calea manutintii prin organulu Gazetei, care ia fostu si ei este suptu dispusetiune. DD. „Cinci insi“ se nu falsifice faptele istorice nationale. Gazet'a ar fi repausatu inca in 1850, déca nu'si ar fi aflatu unu liberatoriu cá Redactoru, candu nu se mai aflã altii, cari se iè asuprasi unu alpe atatu de apasatoriu — in totu respectulu — fara catu de pucinu contu la vre unu interesu pentru traiulu vietii! — Ésiti de suptu pseudonimitate la lumina si atunci vomu dovedi si cu acte, pe care inca numai D. Baritiu le scie. —

11—12) Tocma natiunea, care s'a proclamatu ea pe sene in Blasiu de natiune politica, fü aceea, care cautã cu atatu nepregetu, prin atatea deputatiuni, conferintie si congressu, ce Domniloru?! Fragi ori frangele de prin Vien'a?! Or döri chiaru inarticularea? Apoi asia cum a facut'o ea natiunea, ca ea éra majoritatea in dieta — se o puna acum in camer'a cu lepadaturile? or se vedia, cá se se pune in viatia catu de cerbicösa. — Aici nu ve aplaudamu neci vorb'a neci fapt'a; ér' pelea Redactiunii, déca i voiti vre unu bine, crutiatio mai bine de asemeni incordari reutatiöse depopularisatóre in publicu, decatu de relatiunile lui, care le scie elu desparti si facia chiaru cu Ddieu, candu luora cum értã legea. —

13) 14) 15) 16) 17) 18) 19) 20) 21) numi intra in Nr. acesta asia voru urmã. —

Brasiovu. Adunarea generala a Reuniunii f. R se tienü in 19. Fondulu Reuniunii e de 28.513 fl. v. a. In Nr. v. pe largu.

Diu Muntii apuseni in diu'a Arhangeliloru.

Ströbanulu nostru Cicerone dise odiniöra: „Ficta omnia tanquam flosculi celeriter decidunt, nec simulatum quidquam potest esse diuturnum.“ — „Kol. Közl.“ in Nr. 118 a. c. pe lunga alte defaimari personale avü placere pre romanii munteni ai areta de omeni fórté crudi.

Spre demintirea acestei aretari nu voimu a saugerã nim'a cuiva cu pomenirea acelu treoutu tristu, candu bietulu romanu glebae adstrictus a fostu eschisu dela tôte beneficiale patriei si dela mediulöcele culturei si civilisatiunii, ci pre scurtu voiu atinge aci numai portarea si anumitu crudimile maghiariloru facia cu romanii patrãte toties quoties cu ocaziunea congregatiuniloru marcali si acelora dela alegerele deputatiloru dietali a la lupulu cu mielulu, pre-candu din contra romanii nostri totu cu aceleasi ocaziuni se purtara cu loialitate, blandetia si rabdare catra maghiari precum in aceleasi adunari asia si in diete, dandu prin acösta invederate documente de maturitatea s'a, — ceea ce arata, cumca epitötu de fórté crudi mai cu temeiu se pöte atribui ataroru maghiari, decatu romaniloru munteni, — prin urmare lui „K. Közl.“ cu privire la aretarea i de suau i s'ar poté aplica dis'a romanésca: ride draoulu de porumbea si i mai negru decatu ea; — séu scriptura, „Nu judecati cá se nu ve judecati, ca ci in ce veti judeca in ceea ve veti judeca, si cu ce mesura veti mesura cu aceea vi se va mesura.“ Facianie! arunca a fara mai nainte berna din ochiulu teu, apoi atunci vei vedé a scöte scälamba diu ochiulu fratelui teu.“

Mai incolo: aelasi „K. Közl.“ se pare a fi superatu si pentru niscari articli esiti din acesti munti adunadi in Gazet'a Trans., a carora adevéru si dreptate fiindu ne-disputavere, densulu se dediosi la atari defaimari si calumnie urmandu proverbulu: „Calumniare audacter semper aliquid haerebit.“

Ni luamu dara volia a dechiarã cu tóta franchetia lui „K. Közl.“ pre cumca „nyers tömeg“ulu, cu care luminatii si civilisatii maghiari ai nostri aveau placere a porecli pe romani, a disparutu; ca-ce romanulu actu a adinsu la cunöscerea de sene si a drepturiloru sale, — a ajunsu la aceea maturitate, in care densulu simtienduse aptu de a sta de sinesi pe pitiörelé sale nu voliesce odata cu vieti'a a mai fi suprematisatu si sclavu trasu si impinsu in susu si in diosu de injurie cá cele ale trecutulu celui amarü, a caruia domnia s'a surupatu de puterniculu spiritu alu secolulu presente luminatoriu si civilizatoriu, de carele si romanulu se bucura, vedindu a se apropia imperati'a li-

bertatii, egalitatii si a fratietatii celei adeverate, era nu ficta, cum o voiescu fratii maghiari spre a'si restaura suprematia si egemonia cu nemicirea celorlalte nationalitati conlocuitoare, — ceea ce atata face, catu a zidi casa pe nezipu, cá la timpul de viscolu se cadia cu sunetu. —

Mai multi romani munteni.

Teaca in 23 Sept. 1866.

(Urmare.)

Intru aceea stiu ca D. protopopu dein Clusiu prin epistole au provocatu a merge la cointielege. e in Clusiu pe mai multi depe Campie, — si intra altii au provocatu si pe D. prota Chetianu, inse nu sau dusu — cauza ca nu sau dusu, eu credu oa ei aceea, ca D. protopopu Clusului Panfilie au ujtatu a insemna in epistola sa cei provocatore, cá pentru cei oarii se voru presenta, este inghisitu cu onu butoiesi dein cel din 1862, caci a buna sama daca o face aceasta, atnoi intra ocialalti spre discutare — si cointielegere se presenta. —

Cu tote acestea la initiativa protopopului dein Catina Domnulu Ioane Moldovanu (cunoscutu pentru activitatea si zelozitatea sa nationala inea dein anul 1863, candu intru adevaru in cercul acela (Mociu) sau alesu de deputatu jobitulu poporului Domnulu Moga) — in cointielegere cu ceialti Domni preoti bine simtitori sau fostu decisu, ca in presara alegerilor din 21/2 1866 — se se adune cu totii in Sambotelecu la Domnu preotu, — unde voru ave a desbato, — ca daca se iaie parte la alegerile dein 22/2 1866 in Mociu, sau ba? — daca este a se asterne onu protestu — sau ba? si in casu de asternere, se lu subsrie cu toti acolo, — si in fine, — daca se voru decide a lua, — cu totii, pe cine aveiu se votidiedie?

Astfeliu sara de 21/2 1866 au sositu si la D. preotu dein Sambotelecu, care intru adevaru se pregatita a ave ia aceea sara multi stimati ospeti, afara dein Domnul protopopu alu Catiniei D. Ioane Moldovanu cu vreo cativa preoti tractatului seu, — apoi D. preoti dein Semihaly — Chitsudu — Vissuia — Lomperdu — vreo cativa Domni docentii, — judi comunalii — si curatori supremii — alti nu sau mai presentatu!! Nu intru adevaru, — ca ospetulu arangiatu dein partea ungurilor — pe sama romanilor in oomuna Kamarasu indepartare de Sambotelecu de 1/2 ora, au fostu cu multa mai grasu! — la care blidu de linte cu una abnegare de sine vere sau infatiosatu D. Chetianu cu notariul seu Theodor Popu preotu dein Faragou, — apoi D. protopopu Gregoriu Elekesii in compania D. M. M. si intru onu caru cu D. Hosszu János lelkészul g. cath dein Milasiu, si Matheu preotu din Baitza.

Aceasta onorifica societate care cu doru si cu sete se astepta de catra cei mai in suscrisii la D. preotu dein Sambotelek, cu toti au tresu la Domnul preotu in Camarasiu, unde tote asia, iera pregatite, catu, ca dein Masine la demandarea D. Hosszu János lelkészul dein Milasiu se cara mancaroa, si vinulu cu ciuberile dein curtea Ilustritatiei Sale D. baron Kemény Gyula, — cea ce in Szombotelek nu se pute intempla, — ca popa de acolo ei romanu — cu tumpu — si cu sufletu.

Ei Domniloru! protopopi Chetianu — Elekesi — Pap Theodoru — Mathei — si ceialti Domni, — daca aveti catu de putinu curagiu, — aveti bonitate — si negati aceasta afirmare a mea — ca in pretara alegerilor, in locu se mergeti la Sambotelek, nu a ti mancatu; si beutu; tota noptea dein Gratiu, — la demandarea — si in compania D. Hosszu János in Kamarasiu? —

Inse nu face nimicu — eu va escudi — se mergemu la Mociu se vedemu ce vomu face acolo.

In dimineatia de 22/2 1866 in dioa alegeriloru pe dealulu Mociului unde drumurile celu dela paszta Kamarasi — cu celu dela Sambotelek, — se intilnescu si celea doo partide, adeca: cea constante nationala, cub conducerea Dlui protopopu Ioane Moldovanu prevadiutu cu dejunulu celu subtire — inse sinceru alu Dlui preotu dein Sambotelek; — si cea a oportunitatii sub conducerea Domniloru protopopi Chetianu — si Elekesiu, — in doo carutia, in cei deintaiu Domnul protopopu Chetianu cu secretariulu seu — si notariulu tractatulu Pap Theodoru nobilis din Budurlo. — Iara in ocialalta carutia Dlui protopopu Elekes avendu longa sine pe Domnulu Hosszu János lelkészul g. cath. din Milasiu, — iara visa vi siede D. preotu dein Baitza Mathei, avendu longa sine pe Domnu

M. M. auctorulu corespondentii dein Gazeta Nr. 68—69.

Toti acesti Domni, si partinitori a oportunitatii erau in benesonantibus, despre a caroru fetia viale ujtandusa catra partida cei nationala dein Sambotelek, se putea ceti „sic flemandilcru! toti era viali, — numai singuru Domnulu Hosszu János fratele Domnului Josi era prea ocupatu cu genduri, — oaci acesta de protopopu Chetianu era siguru, — si se teme numai de protopopu Elekesiu. — Apoi candu sau intilnit cu Domnulu prota Moldovanu conducatoriulu partidei nationala, in contra carui stimatu Domnu are o antipatie inea dela alegerile dein 1863 — candu totu in acestu cerou de alegere au triumfatu Domnu Moga visa vi cu Hosszu

La intilnire afara dein imachimbata buna dimineatia nimica alta sau vorbitu. (Va urmá.)

Cronica esterna.

Craiova 28 Oct. 1866.

Domnule Redactoru!

Fiinduca a'ti gasitu utile a admite corespondinti'a nostra, éta-ne, asia dar' la lucru.

Inainte inse de a ve tramite epistola promisa, mai antaiu urméza a fi sciutu, ca in materia de apretiare a drepturilor nationala si a situatiunei politice a statului, in tier'a nostra e-istu doue scóle. Scól'a romanésca si scól'a fanariotiloru. Amendóna aceste scóli se pretendu si se intituleza de nationala. Dar' noi, cá se le deosebimu mai bine, vomu numi pe cea d'antaia, nationala, pentru ca datéza de candu ea natiunea; si pe cea de a doilea, vomu numi'o scól'a fanariotiloru, pentru ca se gasesce introdusa si practicata numai dela invasiunea fanariotiloru in Domniele tieriloru.

Aceste doue scóli, diferindu ceva intre sene, dupa noi, ducu neaparatu la consecintie cu totulu diferite: in locu se faca intarirea si stabilitatea statului, facu slabitiunea si deteriorarea lui; in locu se destepete spiritulu nationala, ilu adormu, dupa cum vomu adopta pe una ori pe cealalta.

Resultatele sunt destulu de insemnatóre, incatu se merite din partene o atentiune si unu studiu esceptionale. Pentru a simti inse, aceste diferentie, ce se credu de multi neinsemnatóre, trebuie se facemu unu micu paralelismu intre aceste doua scóli.

Scól'a fanariotiloru vede drepturile tieriei cum le vede tota lumea de astadi, ori mai bine cum Turcia si Rusia intr'unu reciprocu interesu de suzeranitate si de protectoratu s'au munitu se acrediteze in tota lumea diplomatiloru si a publicistiloru, adica cá nisce drepturi daruite de Sultaniu turcileru, ab antiquo, din bun'a loru vointia si milostivire, ori pentru hatirulu Çeariloru Rusiei. De acea acésta scóla adopta, fara neci o dificultate pentru densele denumirea de imunitati si privilegiuri.

Scól'a romanésca vede aceste drepturi cum le vedeau strabunii, dupa istoria tieriei, dupa reporturile politice ce tier'a a avutu cu Turcia, si dupa intielesulu legaturiloru si angagemeteloru ce au creatu aceste reporturi, adica cá nesce drepturi proprii, intrinsece si traditionale, garantate si asigurate, prin tractate formale, tocmai inontra turciloru, cari niciodata nu au sciutu si nu au potutu a le concista. De acea acésta scóla neci nu voiesce se auda de imunitati si privilegiuri, ce ar presupune concista cu armele, ci staruesce a le numi puru si simplu drepturi nationala, de si toti ei striga, ca acésta diferentia de limbagiu astadi nu mai póte face neci o vatamare.

Scól'a fanariotiloru isi ea punctulu seu de privire din actualitate, din cum este, din starea presente, fia catu de umilita si anormale, pentru ca o privesce destulu de legale si normale dela o gasesce factua. Ea nu judeca, ori nu voiesce se judece, cu ratiunea pura, dupa cum diou filosofii germani; ci cu ratiunea practica, pentru ca asia ii vine mai bine la socotéla.

Scól'a nationala isi ea punctulu seu de privire din antiquitate, din starea trecuta, din situatiunea legale, din cum trebuie se fia; respinge starea actuale *) cá anormale si ilegale, pre catu

*) Aci nu este vorba de starea de astadi, ci de acea stare in care se aflau tierile nostre pe timpii cesti mai din urma ai Domniloru fanariotiloru, inaintea interventiei directe a puteriloru europene in afacerile nostre din intru.

o gasesce neconformanduse cu starea trecuta, cu situatiunea politica resultandu din reporturile politice formulate espresu si lamuritu in tractate formale. Si, astadi, cu mai multa rigóre decatu totudéna; pentru ca nu mai póte asiste din neci una parte vre o contestatiune, dela tote puterile europene s'au inoitu, precum este si equitabilu, cá se considere Romania'a in facia dreptului publicu europénu, dupa situatiunea ce li se creaze prin tractatele Domniloru celoru buni din timpul de demultu, si se se stérge cá neavenite, tote faptele sevrsite mai in urma, prin care s'ar jieni acésta situatiune legale, ori s'ar creá in loculu ei o situatiune anormale si fara neci o ratiune de a fi.

Nu voiescu se spunu cum, si prin ce medi, scól'a fanariotiloru s'a inradecinat si se mantiene inea puternica in Romania'a, cu politica, cu limbagiulu, cu rationamentele si logicia, cu morala si cu metodele ei particulare; cu adepti si partisanii ei puternici Acest'a ar fi obiectulu unui deosobitu studiu*). Atata numai trebuie sciutu, ca acésta scóla fiindu din nenorocire in Romania'a multa tumpu singura de moda, s'a respanditu si a patrunsu intru atatu in tote arteriele societatii, unde a domnitu cá suverana, prin unu concursu de ceroonstanie ce natiunea nu a potutu congiura, incatu astadi, in cestiunile nostre cele mai nationala, ne pomenimu vorbindu, fara se voimu, limbagiulu ei.

Éta quentulu pentru care voindu se ferescu pres'a nostra nationala, am scrisu present'a epistola diuarului „Desbaterile“ din Bucuresci, sperandu, ca ori isi va rectificá limbagiulu in consecintia, ori me va convinge de erórele in caro am oadiutu. Dar' acestu diariu gasi mai comod a tacé.

De acea éta ve tramitu Dvóstra acea epistola cá o critica, ce merita atentiunea partitului nationalu in Romania'a.

Catra redactorii diuarului „Desbaterile“: DD. N. Blaremburg, I. A. Cantacuzinu, Pantazi Ghica, Al. Lahovari.

Publicistii si oratorii, mai alesu, au datoria de a cunosce bine sciinti'a politica. O eróre din partea loru, candu se amesteca in afacerile publice, póte nu numai produce unu mare rea in presentu, impingundu la lucruri funeste, dar' inca mari nenorociri in viitoru, pentru singurulu euentu ce s'a respanditu si s'a acreditatu.

Nu este, asia dar', de ajunsu de a sei cineva a deosebi adeveratulu din neadeveratu, folositorulu din vatamatoriu, trebuie inca se scia catu este de imoralu se publice si se acrediteze ceea ce este falsu, ceea ce este vatamatoru si periculosu.

Éta invetiatura ce ne da D. Ciarnier Pages, in introductiunea dictionariului politicu. Nu am potutu a nu ne aduce aminte aceste intiepte consiliuri, citindu unu articulu din „Desbateri“, gazeta din Bucuresci, dela 15 Martiu 1866, sub titulu sciri din afara.

Foile nostre politice au o misiune si mai mare decatu in alte tieri. Ele sunt datóre a dá poporului nostru o instructiune, mai multu ori mai pucinu elementare, despre drepturile nostre proprii cá natiune, despre dreptulu publicu celu adeveratu alu statului nostru, despre situatiunea politica cea adeverata a societatii nostre politice.

Prin urmare, trebuiescu conduse de publicisti si scriitori bine iudoctrinati si adaptati cu sciinti'a istoriei nostre trecute, cu doctrinele ce domnescu astadi in societatea politica moderna, si cu o justa apretiare a fapteloru ce au trecut prestu noi.

A dá unoru fapte sevrsite in contra de tractate espresu, si in contra de drepturi seculare, recunosoute in fine solemnu, a dá unoru asemenea fapte, diou, o importantia si o valóre ce in realitate nu au avé; a nu tiené contu de adencimile in care astadi este infipta, in societatea européna, salutari'a doctrina a libertatii omului, si a nu cautá se profite de dens'a intr'unu modu esceptionale, a nesocoti istoria nostra trecuta, si a nu scóte in relievu consecintia cea mai favorabila, precatu si adeverata, de societate politica vergina, pentru ca nu am fostu neci odata concisi (devinsi R.) cu armele, precum atesta istoria lunei intregi, este a mantiené si a inradeciná, intr'unu modu fu-

*) Care in interesulu nationalu ar fi de tempore a se face si da la cunoscentia celoru, ce au vedu mai de parte deatun in presentu. — R.

nestu, acea educațiune fatală și bastarda, ce ne au făcut-o faptele, ăi' nu știința transcendentă a drepturilor; este a perpetuă și în viitorime o credință nenorocită ce domnesce fără nici un cuventu asupra contimporanilor noștri, ca nu suntem în dreptu decât ceea ce suntem în faptu: adică o creațiune a unei puteri ecsteriore, ăi' nu a noastră însine; ca nu avem fa cultatea și puterea de a atinge statulu nostru politicu decât, precatu ne este permis de ceilalți.

Autorulu articolului de care am amintitu, nu se pare a se fi ocupatu a propagă în modulu acesta știința drepturilor noastre, candu dice; ca conferința convocata pentru a delibera asupra indeoitei alegeri a lui Cuza, casu nepreveditu de dens'a, sancționă printr'unu protocolu această alegere; ca curtea suzerana intări această alegere!

Critic'a fiindu-ne o datoră, în asemenea materia importante și în conjugatură atata de delicate, ne va permite anonimulu autore a însemnă, ca sunt aci atatea erori câte diceri.

Nu pôte fi adevăratu, ca casulu a fostu nepreveditu; fiinduca, de și nu este nici cări exprimat în actulu diplomaticu europénu, numitu convențiune, prin care la 1858 se fotograféza de marile puteri européne, situațiunea politica a statulu nostru în dreptulu publicu europénu, pentru că se fia mai bine cunoscută și respectată; dar' este necontestabilu, ca fiindu unu actu puru alu unei națiuni libere politicesc, precum suntem noi, și fiindu precedatu de exprimarea dorințelor pentru unire, manifestate cu solemnitate européna comisiunei mandate spre această, este învederatu ca urma se se fi gasitu seriosu accentuatu în previsionsile conferinței de care ne este vorba.

Nu este regulatu a dice, ca conferința a sancționatu alegerea, ce facura romanii, a Domnului lor; fiinduca romanii, avendu dreptulu suveranu de a dá guvernamentulu lor unu capu, în asemenea condițiuni de independenție încatu nu potu recunoște asupra lor o alta putere suverana esteriore ori interiore, sancțiunea alegerei lor rezultă ipso facto și nu are nevoie de o sancțiune particulare. Ea nici nu este cu potința a fi data de altu cineva, fără a imprimă suveranității noastre naționale o jignire ce realitatea istorică nu permite.

În diplomatie erorile de limbajiu sunt periculoase, ca-ci se intempla a creă situațiuni anormale, ce nu se potu creă, și încă nu este permis a se creă, decât de violența faptelor.

S'au produsu în lume fenomene ciudate, candu modestia și neînsemnatatea cuvintelor, nefiindu la timp bagate de sēma, au concistat pe tacute pozițiuni ce sgomotulu faptelor nu ar fi pututu, și nu au pututu creă. Noi, din nenorocire, am fostu unu asemenea tristu eosemplu. De aceea, ar fi mai nemeritu și mai conformu cu drepturile noastre respective a se dice, ca congresulu a recunoscutu și a aprobatu, ăi' nu a sancționatu indeoita alegere a lui Cusa, făcută de romanii. (Va urmă.)

ITALIA. Turinu Nov. 1866. Actulu încorporării Venetiei în muma s'a.

Precum în viața omenilor așa și în viața popórelor vinu împregiurari atatu de mari, cari forméza nesce epoce însemnate în istoria acelor popóre. Una asemenea împregiurare este și încorporarea definitivă, prin plebiscitu, a Venetiei, această vechea regină a marilor, cu marele regatu alu Italiei. Celebrarea acestui faptu însemnatu s'a făcutu în Turinu, ăi' nu în Florența, pentru ca aci s'a începutu urias'a opera a unității italiene; și fiinduca me affaiu și eu aci nu intardiezu de a comunică compatrioților mei, prin stimabilulu diariu de sub redacțiunea dv. cele petrecute aci cu ocaziunea intrării în Turinu a deputaților provinciilor venetiane, și depunerii plebiscitulu și coróniei de feru în mane M. S. regelui Victoru Emanuelu.

Seversinduse plebiscitulu care a avutu de rezultatu 647.246 voturi pentru, și anunțându-se oficiale intrarea deputaților la 3 Nov., se facura cele mai mari pregătiri în pietele Castelului, St. Carlo și Caregnano.

În diu'a destinată, grad'a națională, ostirea

de linia și toate corporațiunile, făcure cu standardulu și music'a s'a, erau înairate pe strad'a numita Via nuova, care duce dela debarcader'a stratei ferate până în piața Castelului, și care ăi' adornată magnificamente. La orele 2 după amēdi deputatii sosescu, se urca în trasurile cortii ce-i asteptau și pornescu de aci cu mare pompa, printre freneticile aplause și strigari de Viva Venezia! Viva Italia! ce intempinau fără intrerupere din partea poporulu ce implea balconele, strad'a și pietele, până la otelulu ce le ăi' destinat. Îndata apoi esira totu în balconulu ce răspundea în piața Castelului, pe unde defilăra toate trupele mai susu dise. Sēr'a totu Turinulu fū splendidu iluminatu.

A doua di Dumineca pe la orele 10³/₄, trasurile cortii luara pe deputatii și-i dusera la palatu, în midiloculu strigarilor entusiaste ale poporulu. În sal'a tronulu erau ministri de stat, ministri actuali, presiedinții adunarilor legiuitoare și ai diferitelor cortii, prefectulu, primariulu, deputațiunea provinciiale, mai mulți generari, rectorele și presiedinții universității, și alte persoane distinse.

La orele 11 intră și regele luandu locu în dreptulu tronulu și avendu în drēpt'a pe principele Umberto și pe principele Eugenio Caregnano, și în stang'a pe principele Amadeu și consiliulu ministrilor. Îndata comitele Justinianu, primariulu Venetiei, prezentă regelui plebiscitulu provinciilor venete pronunțandu, în numele deputațiunei, armatoriulu discursu:

Sire!

Faptulu intemplat de curendu în provinciile Venete și aceea a Mantovei, alu carui splendidu rezultatu avemu onórea a Vi lu prezentă astadi, va remanē în memori'a generațiilor viitoare. Această fată a țierei italiene, care fū celu mai puternicu propugnaculu dominațiunei straine, care ăi' dej'a data Italiei și ilustrei vóstre case dela 1848, care confirma în urma aca dorința, cu toate perpetue conspirațiuni în vanu țesute pentru a inabusi sangele generosiloru sei fi, în durerile lungiloru închisori și în amaratiunile esiliulu, luptele pentru caus'a națională, care în mii de moduri manifesta preputința afecțiunei, ce o legă de această causă, repetă acum solemn u aceleasi dorințe printr'unu plebiscitu ce nu pote avé unu altulu egale în trecut.

Da, o Sire, acestu plebiscitu, care ne pare de prisosu, dar' pe care lu primiramu bucurosu, că pe acela ce ne oferă ocaziunea de a afirmă încă unadată ceea ce tota Europ'a scia, reusi astfelu încatu atrage chiaru mirarea noastră; care l'amu făcutu.

Acei 647.246 da, adunati în urnele provinciilor noastre și din atatea alte parti, pe unde se mai aflau venetiani, răspundu, credemu, așteptării M. V. și a Italiei, oferu Europei una nouă dovadă despre concordi'a italiană și dau națiunei asigurarea, ca er'a sacrificiiloru este închisa pentru totdeauna și începe aceea a unei dezvoltări progresive a totoror puteriloru noastre ce trebuie se duca la Itali'a la una înaltimē (raggiunta) ajunsă a mariloru noștri barbati.

La acestu discursu M. S'a regele respunse:

Domnilor!

Diu'a de astadi este cea mai frumoasă din viața mea. Adi sunt 19 ani, de candu tatalu meu redica bandiera pentru începerea resbelulu independenției naționale; totu astadi, diu'a s'a onomastica, voi, ini aduceți manifestarea vointei poporaria a provinciilor Venete, care acum reunite la marea patria italiană, declară că faptu implinitu dorința augustulu meu parinte. Voi confirmați cu acestu actu solemn, aceea ce Veneti'a încă dela 1848 scia totdeauna se mantiena cu una constantia și abnegatiune admirabile.

Eu implinescu cu această una datoră catra acei generosi barbati cari mantienura cu sangele lor și cu sacrificia de totu felulu nerlinită credința lor catra patria și catra destinațele ei.

Astadi dispăre pentru totdeauna din peninsula veri-ce urma a domniei straine. — Itali'a e făcută, de și nu pe deplin. Remane acum la italiani a sci s'o apere, a o face prosperă și mare.

Domnilor, corón'a de feru este restituită

Italiei într'acéstă di solemnne, daru eu preferu aceste corón'e pe cea făcută cu amórea și afecțiunea popórelor.

După această, regele parasi sal'a tronulu și împreuna cu deputatii venetiani și cu suit'a s'a, trecu în apartamentul regale pentru a assiste la defilarea veteranilor, a gardei naționale și a celorlalte trupe de garnison.

Totu Dumineca emigrații romani țienura unu meetingu în sal'a teatrulu Balbo sub presiedința prof. Felice Scifone. Scopulu acestei adunări fū de a celebră liberarea Venetiei și a se felicita cu frații lor venetiani, într'acelasiu timpu și socii lor de esiliu pentru recuperarea libertății și de a conlucrá cu totii pentru emanciparea Romei de jugulu preoticesc. Diferite discursuri caldúre și patriotice se țienura de mai mulți oratori romani și venetiani. Vorbira prof. Nicolini, presiedintele comitatulu romanu, prof. Paganini, doctorulu Antonelli, prof. d'Ancona, adv. Zeppa, și alții. După aceea se puse la votu următoarea hotărare: „Romanii, reuniți aci spre a se felicita cu frații lor venetiani pentru libertatea recuperată, și reînirea lor cu familia italiană, reafirma solemn drepturile lor imprescriptibile de a voi liberarea de sub rusinosulu jugu clerical și de a face parte integrante a națiunei italiene.“ Această declarațiune fū aprobată prin aplause generali și repetite; apoi presiedintele declara adunanti'a închisă, care se si risipi în cea mai perfectă ordine.

Luni la 8 óre de dimineața deputatii, însoțiți de primariulu Turinulu și de mai mulți notabili, până la imbarcadera, parasira Turinulu, în midiloculu imenselor aplause ale poporulu.

Astadi regele a plecatu din Turinu și mane la 7 va intră în Veneti'a.

Aceste le scrie unu martoru alu celor descrie, unu correspundinte romanu din Turinu în diurnalulu „Romanulu“.

Itali'a dar' e liberă și numai caus'a Romei, a cetății eterne mai turbură entusiasmulu bucuriei, ce se manifestă, cu intrarea regelui în Veneti'a, care era pregătită că o mirésă la sosirea mirelui de multu așteptatu. Momente străordinari acele, la cari se adaugu și dela ai lor din departare oftari și urari spre a li se implini oraculu lui Jove: „Imperium his sine fine dedi“. Le am datu acestora domnia fara snita. „N'am veditu în viața mea“, referă „D. R.“ „un u orasiu atatu de drapelatu. Până în cele mai întunecate ulicioare, pavilionulu tricolore alfaia la cele mai sarace ferestre precum și la palatul aristocratiei.

„Cele noue orasie, adică Verona, Mantua, Padova, Vicența, Udina, Rovigo, Treviso, Feltra și Belluno, erau reprezentate prin deputațiuni, avendu făcure gondola s'a ornata cu culori municipale. Deputațiunea Mantuei avea de presiedinte pe comitele Awivabene, senatore, care în 1821, compromisu în conjurațiunea lui Silvio Pellico, a isbutitu a scapá din temnițele austriace și astadi mai după una diumetate de seculu, își vede pentru antai'a óra orasiulu în care justiti'a — ilu spândurase în efigia.

„Celelalte orasie ale Italiei, Florența, Torino, Milano, Perouse, Modena, Pisa, Ravena, s. c. l. au tramisu deputațiunile lor. Însă în midiloculu bandiariloru lor se vedea unu drapelu ceruitu: ăi' drapelulu Romei, dusu de una deputatiune a orasiulu eternu. Romanii n'au voit se lase a se uitá în această ceremonie, ca și ei sunt fiii Italiei.“ Si italianii nu voru uitá acelu drapelu cernit inea, și Europ'a nu va uitá nici pe romanii, nici pe eleni, nici pe poloni, ca-ci sangele versatu de unu poporu pentru libertate și naționalitate nu se pôte sterge de nici una putere omenesca până ce nu renasce din elu viața cea nouă.

Novissimu. „P. L.“ repórta, ca la lini'a 13 a rescriptulu r. a începutu o miscare în tota cas'a deputaților. Siedințele venitorie se voru avisá de presiedinti. Deputatulu dela Abrudu D. Széles și-a datu credenționalele.

Cursurile la bursa în 23. Nov. 1866 sta așa:

Galbini imperatesci	—	—	6 fl. 6 cr. v.
Augsburg	—	—	126 „ 25 „
London	—	—	126 „ 40 „
Imprumutulu naționalu	—	—	59 „ 40 „
Obligațiunile metalice vechi de 5 %	—	—	66 „ 90 „
Actiile banculu	—	—	718 „ — „
„ creditulu	—	—	153 „ 60 „